

Extra tejet, de tényleg Már megint a szomatikus sejtszám... –

Kovács Gyula, Bosmark Agri Kft. ügyvezető igazgató
Dr. Dizseri András, Bosmark Agri Kft. szarvasmarha tenyésztési szaktanácsadó

Ha összeszámolnánk az elmúlt két évtizedben megjelent cikkeket, a tuti tippeket, amelyek egyszer s mindenkorra megoldást kínáltak a szomatikus sejtszám kérdésre, alighanem elérné az ezres nagyságot. Voltak átfogó javaslatok és voltak csak egy részletre összpontosítók, voltak, akik a takarmányozást vették célba, és voltak, akik a gépi technológiát.

A gyógyszergyártók javaslatai kimeríthetetlenül gazdagok – bár a termelők lennének azok... Ahány cikk, annyi megoldás, annyi remény, hogy ezután végre extra tejünk lesz, de tényleg. Aztán a kötelező türelmi idő után kiderül, hogy vagy igen vagy – ami a gyakoribb – nem. Az ártej persze extra lesz, de hogy milyen módon, az rendkívül jól példázza a magyar leleményességet...

Mi lehet a baj? Hiszen a felmerülő megoldások, gyógymódok zöme valóban használhatónak látszik. Több évtizedes tapasztalattal a hátam mögött úgy látom, hogy a valódi, tényleges receptnek így kellene kezdődnie: „Végy tökéletesen megbízható fejőmunkásokat”. A többi ehhez képest már csak könnyű folytatás. A helyes elméletet már többnyire tudjuk, de aki megvalósítja, vajon tudja-e, akarja-e? Ahol erre „igen” a válasz, ott ezt a cikket ne olvassák tovább. De akik folyamatosan küszködnek a fejési technológia betartásával, azok biztosan érdekes dologra találnak a következőkben.

Mi a legnagyobb bajunk? Az, hogy kórokozók kerülnek be a tőgyszövetekbe és ott vígan szaporodni kezdenek. A szövetek ezt persze utálják és felveszik velük a harcot. Nincs csata esetetek nélkül, ezt jelzi az emelkedett szomatikus sejtszám. Ha elérnénk, hogy a tőgybimbón keresztül ne jusson kórokozó a tőgybe, meg lennének mentve. Ezért használnak sok helyen drága impregnált tőgytörő papírt, húznak – igen helyesen – gumikesztyűt a fejők, használnak eltérő hatásfokú, de többnyire hatékony elő-, és utófürösztőket. A szer választása során az utófürösztőnek az egyik legfontosabb tulajdonsága a színe... A hatásereje majdnem mindig csak jóval ez után következik. Mert a szín, a láthatóság mutatja meg, hogy már megint csak három negyedert fertőtlenítettek, vagy csak a bimbó negyedére jutott a kapkodás miatt, a szín jelzi az ünnepet, az esti műszakot, mert ekkor – bízva a kórokozók megértésében – többnyire anyagtakarékosan folyik a tőgyfertőtlenítés. De más gond is van. A magas szomatikus sejtszámot okozó környezeti kórokozók (Coliformok, Klebsiella, St. uberis, algák, gombák, és még sokan mások), a fertőzők (Staph. aureus, Str. agalactiae, dysgalactiae, Corynebacterium, Mycoplasma, stb.) mind borzasztó szaporák kedvező közegben és terjednek, ahogy csak tudnak. Pl. tőgyről kézre, kézzel tőgyre, vagy fertőzött kehelyről tőgybimbón át a tőgyszövetre.

Ha lenne egy olyan **fejőkészülék, amely...**

...amely lenne olyan szíves és a fejés végén automatikusan elvégezné a **tőgybimbók ápolását és fertőtlenítését**, majd ezek után még **fertőtlenítené és el is öblítené a fejőgumikat**, hogy a benne található kórokozók ne tudják a következő tehenet megfertőzni, ha lenne ilyen, akkor ez minőségi ugrás lenne a fejési higiénia terén, és látványos javulás a tőgyegészségügyben.

Erre gondolt *James Duke* is néhány éve, majd fejlesztő munkatársaival **megalkotta az ADF fejőkészüléket, az automata bim-**

bőfürösztő-, és kehelyfertőtlenítő-öblítő rendszert. A módszer annyira sikeres, hogy már túl van a 200.000.000. fejésen, elnyerve Angliában a Fülöp herceg alapította díjat, valamint tavaly, mint forradalmian újszerű készülék a „Kiállítói nagydíjat” a Dairy Event Show 2010 kiállításon.

Az eljárás a következő:

Vége a tejleadásnak, a művelet sor megkezdődik

A fejés végeztével a vákuum automatikusan megszűnik, a tőgyfertőtlenítő szer a fejőkehely felső részébe injektálódik.

A fertőtlenítőszer körülvézi a tőgybimbót

A tőgyfertőtlenítő oldat tökéletesen bevonja a tőgybimbót, miközben a készüléket az automata leemeli.

A tőgybimbó bemártása és fertőtlenítése megtörténik.

A fejés vége után másodpercekkel a fertőzésnek kitett, még nyitott bimbócsatorna fertőtlenítését a készülék elvégezte.

Elkezdődik a tisztítási folyamat

Az automata minden kehelyt fertőtleníti, majd tiszta vízzel kiöblít.

A fejőkészülék kész a következő fejésre

A fejőkelyhek tiszták, csíramentesek, így kerülnek a következő tehen tőgyére.

Pestiesen szólva: ennyi, és ez az „ennyi” alapvetően három lényeges eredményt jelez:

- **egyrészt 100%-ban megtörténik a tőgybimbó fertőtlenítése közvetlenül a tejleadás után,**
- **másrészt, ami legalább ilyen lényeges, megszűnik a kereszt-fertőzés** (vizsgálatok szerint egy Staph.aureusos tehen az utána következő hármat is megfertőzheti, a kórokozó a kehelyben kimutatható.)
- **harmadrészt nem kevés fejési időt lehet megtakarítani:** egy 300-as állománynál ez akár az egy órát is elérheti. Ez pedig nem csak munkaerő megtakarítást jelenthet, hanem azt, hogy a tehenek csak a „kötelező” időt töltik a fejőházban, utána visszatérhetnek az istállóba, több idő jut így a takarmányozásra, kérdésre, pihenésre.

Végül a lényeges kérdés: tessék, mondani mibe kerül ez az egész? Világos: az ágazat a javuló felvásárlási árak mellett sem visel el extra költségeket, minden forintnak helye van. Rendkívül alapos, jól használható számolási mód segíti a döntést, ezt minden helyszínen érdemes elvégezni. Ami azonban általában mondható, hogy a megtérülése egy, legfeljebb két év.

Nem kérdés, hogy új út ez a fejési rendszerek között, de hogy a jövő útja, azt már százszámra igazolják az ezt alkalmazó gazdák.